

Concept and Developments of Solid Waste Management in Bulgaria from the municipalities viewpoint - areas for improvement

German-Bulgarian Workshop
Save the Planet Forum

Sofia, Inter Expo Center,
07 March 2017

Концепция и развитие на Управлението на битовите отпадъци в България от гледна точка на общините – зони за подобрене

07.Март 2017., Германско-Български Семинар

Нормативна рамка за управление на отпадъците (УО) в българските общини

❖ Европейско законодателство за УО

- Директива 2008/98/ЕО Рамковата директива за отпадъците, отменя тази от 1975г.

Въвежда йерархия на управлението на отпадъците, която *определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда:*

- ❖ Предотвратяване на образуването на отпадъци;
 - ❖ Подготовка за повторна употреба;
 - ❖ Рециклиране;
 - ❖ Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
 - ❖ Обезвреждане /депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията
- Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 година относно депонирането на отпадъци

Нормативна рамка за управление на отпадъците (УО) в българските общини

❖ Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа, ЕК, раздел "Превръщане на отпадъците в ресурси"

- ❖ икономически стимули за насърчаване на пазара на вторични материали;
- ❖ преминаване към икономика, основана на повторно използване и рециклиране с близко до нулата количество остатъчни отпадъци ;
- ❖ при публичното финансиране от бюджета на ЕС – с приоритет са дейностите, свързани с по-високите нива в йерархията на отпадъците.

Нормативна рамка за управление на отпадъците (УО) в българските общини

- **НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ЗА УО**
 - Закон за управление на отпадъците
 - Закон за местните данъци и такси
- **НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2014 - 2020 ГОДИНА**
 - Общински програми за управление на отпадъците 2015-2020г.

Закон за управление на отпадъците

Цели	до 1 януари 2016	до 1 януари 2018	до 1 януари 2020
за подготовка за повторна употреба и рециклиране на хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от бита	най-малко 25 %	най-малко 40 %	най-малко 50 %
за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради	най-малко 35 %	най-малко 55 %	най-малко 70 %
Цели	до 31 декември 2020 г.		
ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995		

НПУО 2014 -2020 - Необходими инвестиции БО

Вид инвестиции	Инвестиции (лв.)
Инсталации за компостиране и анаеробно разграждане	287 760 000
Съдове за разделно събиране на биоотпадъци	53 080 000
Транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	49 800 000
Компостери за домашно компостиране	29 970 696
Изграждане на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци	53 500 000
Инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове	241 210 000
Инсталация за изгаряне на RDF гориво за Столична община	254 257 900
Депа и претоварни станции	165 444 000
Закриване и рекултивация на стари депа за битови отпадъци	176 600 000
Всичко	1 311 622 596

Оперативна програма Околна среда 2014-2020

Приоритетна ос 2 Отпадъци - интервенции	Евро
017. Управление на битови отпадъци (включващо мерки за минимизиране, сортиране и рециклиране на отпадъците)	130 616 731,00
018. Управление на битови отпадъци (включващо мерки за механично-биологична обработка, термична обработка, изгаряне и депониране на отпадъците)	62 000 000,00
023. Мерки, свързани с опазването на околната среда, които са насочени към намаляване и/или предотвратяване на емисиите на парникови газове (включващи обработване и съхранение на метан и компостиране)	52 000 000,00

Подзаконови нормативни актове на национално ниво

- **Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г.**
- **Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. За реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, Издадена от Министерството на околната среда и водите, Обн. ДВ. бр. [111](#) от 27 Декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 20 Януари 2017г.**

Нормативна рамка за управление на отпадъците (УО) на общинско ниво

- **НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МЕСТНО НИВО**
 - Общински наредби за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги, вкл. такса битови отпадъци
 - Общински наредби за управление на отпадъците
- **ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ НА МЕСТНО НИВО**
 - Решения на Общинските съвети за приемане на годишния размер на ТБО

Какво се случи с управлението на отпадъците в общините

- **Регионални сдружения за управление на отпадъците -55**
- **Изградени Регионални системи за управление на отпадъците – 45**
- **Изградени Претоварни станции – Карнобат, Несебър, Балчик, Тутракан, Павликени, Казанлък, Гурково, Гълъбово**

Какво се случи с управлението на отпадъците в общините

- **Регионални системи със сепариращи инсталации – 18-**
Бургас, Велико Търново, Враца, Габрово, Добрич, Никопол, Монтана, Перник, Плевен, Самоков, Смолян, Созопол, Стара Загора, Търговище, Харманли, Хасково, Шумен, Ямбол
- **Компостиращи инсталации – 11 -** Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Добрич, Никопол, Плевен, Самоков, София, Стара Загора, Хасково
- **Механично и биологично третиране на отпадъците –3**
Варна, София, Пловдив

Идентифицирани проблеми със стартирането на Регионалните системи

- Големи транспортни разстояния до Регионалните депа – варират от 3км до 115 км (Ивайловград)
- Неефективна транспортна техника
- Невъведено разделно събиране на отпадъците при източника, което силно намалява ефективността на рециклиране
- Високи разходи за транспортиране на смесени битови отпадъци

Идентифицирани проблеми със стартирането на Регионалните системи

- **Много големи разлики в цените на регионалните услуги, (на тон отпадък в лева, с включено ДДС) :**
 - За сепариране – от 12,50 лв. до 46,00 лв.
 - За открито компостиране – от 7,80 лв. до 28,67 лв.
 - За депониране – от 9,41 лв. до 38,23 лв, без отчисления по ЗУО
- **Непрозрачно ценообразуване, често при липса на конкуренция**

Идентифицирани проблеми със стартирането на Регионалните системи

- **Липса на прозрачност в работата на Регионалните сдружения:**
 - Няма ясни правила за работата на РСУО
 - Протоколите от заседанията на РСУО не се публикуват на интернет страниците на общините, което е в нарушение на ЗУО
 - Няма информационни системи за отчитане на постъпващите отпадъци по видове, източници и т.н.

Идентифицирани проблеми със стартирането на Регионалните системи

- **Липса на информация за работата на Регионалните сдружения и неефективни механизми за контрол на оператора:**
 - В някои случаи на избран оператор на регионалните системи по реда на ЗОП, драстично намаляват механизмите за въздействие от страна на РСУО
 - Липсва информация за съвременни решения за оптимизиране на решенията за оползотворяване на отпадъците като ресурси

Идентифицирани проблеми със стартирането на Регионалните системи

- Операторът/Водещата община не предоставя регулярна информация за количествата сепарирани/рециклирани/компостирани отпадъци по общини;
- Неефективно ползване на средствата акумулирани от отчисления по чл.64от ЗУО;
- Липса на регионални програми или инвестиционни планове за целите на РСУО в дългосрочен план, съобразен с нуждите и проблемите на отделните общини

Въпроси за дискусия

- Управлението на отпадъците, като част от комунално-битовите дейности, е дейност от обществен интерес, както и ВиК услугите.
- Необходимо ли е, подобно на Закона за регулиране на ВиК услугите , да има Закон за регулиране на услугите по управление на отпадъците? **От 109 запитани общини 70,6% са отговорили с ДА.**

Въпроси за дискусия

- Необходимо ли е да има наредба, която да регулира качеството и стандартите на услугите по управление на отпадъците? **Отговорили с Да 76,1%**
- Необходимо ли е да има наредба, която да регулира методиките за определяне на цените на услугите по управление на отпадъците? **Отговорили с да 80,7%**

Въпроси за дискусия

- Необходимо ли е да има арбитражен орган, който да взема решения при спорове за цените на услугите по управление на отпадъците или дори да осъществява регулярен контрол на ценообразуването? **Отговорили с Да 55%**

Въпроси за дискусия

- Необходимо ли е да се определи със закон минимална структура в общините , отговаряща за екология и управление на отпадъците?
- Трябва ли общините да имат право да ползват продуктовете такси, когато организират самостоятелно разделно събиране?

Въпроси за дискусия

- Да се повишат ли изискванията към ООOp на рециклируеми отпадъци, така че да прилагат или да са длъжни да прилагат различни модели на разделното събиране и да имат ангажимент да съберат определено количество рециклируеми отпадъци, например на жител?

Благодаря Ви за вниманието!

За контакти:

Асоциация на еколозите от общините в България
(АСЕКОБ)

[E-mail: bamee@bamee.org](mailto:bamee@bamee.org)

a.dobrudjalieva@bamee.org

Tel: 0887258995

Ася Добруджалиева